

Primož Krečič

Lepa, ker ljubi

Premišljevanja za devetdnevnicu pred Brezmadežno

Primož Krečič

Lepa, ker ljubi

Premišljevanja
za devetdnevnicu pred Brezmadežno

Ljubljana 2012

O Mariji želimo govoriti in premišljevati z vidika lepote. Papež Pavel VI. je imel leta 1975 odmeven nagovor, v katerem je spregovoril o estetski razsežnosti krščanstva in o Mariji kot tisti, ki odpira pot lepote. Rekel je to, da je ta pot sprejemljiva za vse ljudi, tudi za najbolj preproste in tiste v najbolj težkih okoliščinah. To čutenje je živo navzoče v naši umetnosti in ljudski duhovnosti. Pesmi jo opevajo kot Lepo rožo Marijo, kot čisto, vso brez madeža. Vrnitev lepote v teologijo in duhovnost predstavlja veliko možnost za poživitev vere in govorjenja o Bogu ter o skrivnosti odrešenja. Ta prihod ni zmagoslaven, ker se srečuje z mnogimi lažnimi lepotami in z grdobijo. Pogosto mora lepota z njimi sobivati, zato se mora nenehno obnavljati iz Božjega izvira.

Po Marijini lepoti se nam bliža lepota Boga in vedno bolj sije naš človeški izraz. Po poti lepote se stvari postavljajo na pravo mesto. To je jasen klic k spreobrnjenju. V ospredje stopa oseba in daje ton vsemu. Tu je spoštovanje, ohranjanje posebnosti, prava oddaljenost, ki omogoča svobodo. Sebični jaz dobiva podobo stvarjenjske pokorščine. Lepota je prenašanje in sprejemanje drugih, ki dozoreva v sobivanje, je nežnost, ki daje okus odnosom in ustvarja kulturo, je odgovorno govorjenje in prednostna odločitev za uboge. Lepota je odpuščanje, ki je postavljeno v vse pore življenja, je odločitev za resnico in mir. Lepota je sprava z Bogom, s skupnostjo in s seboj; je najbolj napeta krivulja med vero in razumom, med generacijami in kulturami. V poveljani Mariji sijejo vse te povezave. Sveti Duh nam daje moč in občutek, da jih moremo uresničiti.

1. Lepota izvira

V Mariji je Bog izvolil in pripravil najlepšega otroka. Cerkevno izročilo se je že od vseh začetkov zavedalo njene posebne obdaritve z milostjo in brezgrešnostjo. O tem je spregovoril angel Gabrijel, ki jo je nagovoril: »Pozdravljena, obdarjena z milostjo, Gospod je s teboj!« (Lk 1,28). Drugi namig pa je v njegovi razlagi: »Sveti Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila« (Lk 1,35). V Mariji, ki jo je Bog posebno izbral in obdaril že pred stvarjenjem sveta, sta se čudovito povezala Božji milostni dar in zaklad človeške milosti, ki je zrasla v njeni družini in med Jahvejevimi ubogimi.

Marija je obdarjena s polnim darom milosti, to je ime nove žene, ki sije v svoji notranji harmoniji in svobodi, kar je novost v verigi izvorne človeške grešnosti. Bolj ko Bog ljubi človeka, z večjo mero svoje ljubezni ga obda. V darovanju ljubezni raste tudi lepota, s katero se med seboj dopolnjujeta. Marija je lepa, ker je vsa prosojna za ljubezen.

Marija je lepa in čista do globin svojega bivanja, zato more biti lepa tudi za nas. Ona je polno uresničen človek, stvar, ki odseva Božjo podobo brez vsake motnje. Podobno kot se je Bog razveselil prvega človeka v njegovi stvarjenjski lepoti in skladnosti, tako je vesel Marije, ki živi to, kar je v dejavni povezavi med njeno človeškostjo in milostnim Božjim darom.

Po padcu prvega človeka je padla senca sebičnosti in

razbitosti na vse človeštvo, zato je Marijina lepota in svetost izreden Božji dar na poti zgodovine. V luči bodočega odrešenja se z Marijo začneja pot novega človeštva, ki je pristno, lepo in dobro, tako kot si ga je Bog zamislil od začetka. Ob Mariji še bolj odkrivamo našo grešno ranjenost in nered, hudo nam je, ker ne moremo v polnosti sprejeti Božje lepote. Toda prav njena brezmadežna lepota predstavlja prisrčno povabilo, da bi se odprli Božjemu daru kot ona in ji sledili kot sveti Avguštin in mnogi drugi iskalci.

Sveta Marija, žena, ki si ljubljena,

*tako kot je od Očeta, ki Ljubi, in Duha, ki je Ljubezen,
Ljubljen večni Božji Sin.*

*Že pred stvarjenjem si bila zamišljena v tej ljubezni,
da bi mogla sprejeti Sina, ki je Ljubljen.*

*Ta dar ljubezni je tako velik,
da ga ne more zlomiti nobena senca greha,
v tvoji ljubeči budnosti je vse ljubezen,
s katero odgovarjaš na Očetov dar.*

Sveta Marija, žena, ki si ljubljena,

*ozri se na nas, da bi v površinskosti,
ki se plete med razočaranji in hrepenenji,
zopet začutili, da smo vredni in ljubljeni,
da je vse pomembno in odprto.*

*Usmili se tistih, ki so izgubili vero v Očetovo ljubezen
in si ne upajo zateči v tvoj materinski objem.*

Zato tudi ne verjamejo človeški ljubezni in njeni zvestobi.

*Veliko ljudi je ranjenih v rosnih mladosti,
ker so bili zavrženi od tistih, ki bi jih morali ljubiti,
mnogi starčki so zavrženi po domovih in bolnišnicah.*

Sveta Marija, žena, ki si ljubljena.

*Vse življenje si živela iz tega temelja.
Podarila si ga Božjemu ljubljenu Sinu,
iz njega je živel in gradil Kraljestvo ljubezni.
Na križu, ko se je nanj zgrnila vsa hudobija,
je razkril globine Božje ljubezni
in ti si ga v bolečini spremljala.
Razkrij tudi nam lepote te ljubezni,
da se bomo borili v vseh okoliščinah
in ostali zvesti Očetovemu poklicu.
Naj zasijejo tudi naša srca,
ko jih bomo podarili v zastonjski dar.*

2. Lepota popolne privolitve

Bog je za prihod svojega Sina na svet potreboval svobodno privolitev človeka in njegovo odprtost za sprejem. To se je zgodilo v Mariji, ki je živela pristno svobodo svojega devišstva in bila v svoji veri globoko zaupna z Bogom. Ko je bila na svojem domu v Nazaretu, jo je Bog nagovoril po angelu, če bi postala Mati večnega Sina. To je bila velika obveza in težka preizkušnja, a jo je Marija sprejela v poslušnosti svoje vere in odprti razumni ljubezni. Človek zasije, ko je skladen z Božjim načrtom. Marija je s svojo polno privolitvijo zasijala v vsej lepoti v nasprotju s prvim človekom, ki se je v napuhu uprl Bogu in postal temen, neprosojen. V dogodku oznanjenja se tako združujejo vse privolitve Bogu v zgodovini. Vsi pristanki na Božja povabila bodo odslej črpali moč v tej odločitvi.

Lepota sije tudi iz Marijinega pogovora z angelom. To je lepota Božjega predloga, ki je popoln po naravi in lepota človeškega odgovora, ki je popoln po milosti, kot sijaj Božje ljubezni. Marija sije v ljubezni in budnosti njene zveste ljubezni in je kot Nevesta, ki se odpre svojemu Ženinu z vso lepoto svoje navdušene ljubezni. Ta privolitev še vedno sije in obnavlja pogum neštivilnim privolitvam človeštva Bogu. Njena moč je tako velika, da sveti na mnoge odločitve za polno uresničeno človeškost po Božjem načrtu.

Lepota oznanjenja se tako širi in lesketa v vseh njenih

odtenkih, da daje žar veri in odločitvam, da si upamo tvegati in izpostaviti sebe za to, kar hoče Bog. Tega vsekakor ni mogoče polno uresničiti zgolj z naravnimi predpostavkami. Marija s tem razodeva svojo čisto vero. Z vsem bitjem tvega skok vere in zaupanja, zato ji moremo slediti verniki vseh časov.

Pri oznanjenju odnos med Marijo in Očetom razkriva poročno lepoto, v kateri ima Bog pobudo in se daje kot čisti dar. Človek pa mu odgovarja s svojo ljubeznijo in izročitvijo. V tem poročnem odnosu je Marijin odgovor poln navdušenja, svobode in iskrenosti. To se kaže tudi v Marijinem vprašanju angelu, kako se bo zgodilo to rojstvo, saj še nima moža (Lk 1,34). Podaritev vključuje svobodni dar, zato so na mestu tudi vprašanja, ne pa nevera, kot se je izkazala pri Zahariju. Marija zasije v lepoti človeške in Božje ljubezni ter se predaja Božjemu povabilu in izbiri. V luči te privolitve bodo sledili še mnogi 'da' in mnoge zvestobe vse do križa, ko ji bo ostala zgolj zvestoba vere, s katero bo spremljala zmagovito zvestobo Jezusove daritve. Ko bo Marija skupaj z Jezusom stopala skozi izničenje v svetlobo velikonočnega jutra, bo svetloba še bolj zasijala v zvestobi. Tako bo Marija tudi velika vzornica vseh naših pritrditev Božji volji.

Sveta Marija, žena, ki sprejema,
pomagaj nam, da bomo sprejeli Besedo
in bomo odprti za vse njene pobude.
Bog nas ne bo omejil in osiromašil,
prinesel nam bo okus prave svobode.
Res nam spremembe ne ugajajo,
strah nas je, da bi se morali premakniti.

*Toda, če bo Bog zmotil naše sanje,
ne bo zastrl miru in ne uničil praznika.
Ko ga bomo resnično sprejeli,
bo vse v nas zasijalo v njegovi svetlobi.*

Sveta Marija, žena, ki sprejema,
*daj, da bomo odprti do ljudi
tudi, če bomo doživljali zavrnitve in nerazumevanja,
zlasti od tistih, ki nam bi morali biti najbolj blizu.
Odpravi, te prosimo, naša nezaupanja,
ko nas je strah, da bi bili izigrani.
Naj se ne bojimo ljudi, ki so drugačni,
da bo mogla zasvetiti luč Boga
v odprtosti odnosov, misli in dejanj.*

Sveta Marija, žena, ki sprejema,
*monštranca, ki kaže na Božjo žrtev v učlovečenju
in jo spremlja vse do poslednje predanosti na križu,
naj ljubezen stopi čez mnoge pregrade,
da bo v še tako vsakdanjih odnosih
odmeval tvoj 'zgodi se' Božjemu obisku.*

3. Lepota Mesijeve Matere

V betlehemiški votlini, v polnem mraku časa in sveta, je na svetu zasijala Božja luč v otroku, ki ga je povila mlada žena Marija. Bil je človeški otrok, čeprav je nosil v sebi temelj Božjega sijaja. Po njem smo vsi ljudje ustvarjeni, vse človeške lepote odsevajo njegovo lepoto. Zlasti pa je na svet prinesel lepoto odrešenja, v moči katere bomo mogli živeti polno življenje v nebeški domovini.

Učlovečenje Božjega Sina je obnovilo lepoto stvarjenja, ki je bila zamazana in zabrisana s človeškim grehom. Stvarnik v Jezusu obnavlja prvo podobo človeka, saj se podoba poistoveti z izvirnikom. Zato je v Betlehemu vse lepo. Lep je Božji otrok in lepa je njegova mati, ki ponižno uresničuje Božji načrt in povabilo. Preden se je prižgala njegova lepota, je bila betlehemska votlina razsvetljena z Marijino materinsko lepoto. Ona je s svojo ljubeznijo in vero povsem odprta Bogu in življenju. Mati je lepa zaradi življenja in ljubezni. Kot je prva mati prispevala smrt, je druga mati prinesla lepoto in življenje. Marija je bila v to vključena z vsem svojim bitjem, z deviško svobodo, z navdušeno ljubeznijo in njenimi človeškimi darovi. Božja milost je vse to prežela in okrepila, da je sijalo v svoji odprtosti in podarjanju.

Marija pa ni le pripravila poti lepoti božičnega dogodka, ampak jo je bila deležna tudi sama. Že v času nosečnosti je

pod srcem nosila najlepšega otroka, ga ljubkovala, se z njim pogovarjala. Po rojstvu je v človeškem telesu novorojenčka zasvetila vsa Božja slava. O njej so prepevali in govorili angeli, dotaknila se je pastirjev, zlasti pa je nagovorila Jožefa in njegovo Mater. Marija je v tem otroku prva občutila zedinjenje Boga in človeka. Polno uresničena povezava božjega in človeškega je zasvetila v svetu in od tedaj ni več prenehal njen sijaj.

Seveda pa je Božje prebivanje v človeškem telesu moralo sprejeti veliko pot spusta v krhkost in revščino človeškega rojstva. Ljubezen stopi na raven tistega, ki ga ljubi. Jezus je bil seveda deležen tudi vse človeške ljubezni. Zato se je sijaj božičnega dogodka razširil v svet in med ljudi. Luč te lepote je pritegnila modre, ki so jo prepoznali in po dolgi poti počastiti Božjega otroka. Občudovali so tudi njegovo mater, ki je rodila čudovitega otroka, občudovali so njeno vero in ljubezen. Pomenljivo je, da se niso ustavili v Jeruzalemu, kjer je bil tempelj sveti kraj, ampak so prišli v Betlehem, kjer je bila Marija resnični tempelj, kraj in oseba, kjer je prišel Bog prebivati na svet. Marija je podoba novega Jeruzalema, Cerkve, ki sprejema zmagoslavnega Kristusa in podpira vse sinove na poti k njemu. Zato je neločljivo povezana z Jezusom, kar je odkrivala umetnost, ki je vedno upodabljala Mater in otroka, najtesnejšo povezavo božje in človeške lepote. Marija tudi sprejema vse iskalce, ki bodo po tej lepoti prišli do Jezusa in njegove Božje slave. Pomembno je, da je v našem duhovnem življenju vse prežeto z Marijino in Jezusovo lepoto.

Marija, žena prvega pogleda,
prosimo te za milost čudenja,
da bi znali gledati globlje in širše.

*Pogosto gledamo, kar nam vsiljujejo drugi,
ko nas želijo zagrabit in prestrašiti.
Marsikdaj so tudi naše duše prazne,
posušene kot struge hudournikov,
da se nam zdi vse dolgočasno in nezanimivo.
Beži nam cvetje pomladi in sadovi jeseni,
živimo na površini brez tolikih majhnih lepot
in če že so, se jih ne znamo veseliti,
ne pogovarjamo se o njih in jih ne podarjamo.*

Sveta Marija, žena prvega pogleda,
*pri molitvi si doživela obisk angela,
ki te je povabil, da bi postala Božja Mati.
Z vso občutljivostjo si sprejela Božjega otroka.
Podari tudi nam dar pozornosti in budnosti,
da bomo sprejeli ljudi, ki jih bo Gospod poslal v naše življenje.
Naj nikogar ne zavrne ali pustimo čakati.
Marsikdaj prav ravnodušnost rani naša srca
in prinaša temno senco na oči.
Razširi in razsvetli nam pogled,
da bomo začeli gledati z Božjimi očmi
in bo lepo, čisto tudi celotno naše telo.*

Sveta Marija, žena prvega pogleda,
*Zahvaljujemo se ti, ker si bila odprta za Božje vabilo
in si tudi nas vključila v Božji prihod.
Podari nam to izkušnjo, da se bomo
s tvojim pogledom približali njegovi svetlobi*

*in občudovali Boga na zemlji.
Hvala za tolike lepote božičnega darovanja,
za vsak nov božič in novo upanje,
za Božje prihajanje v revščino naše vsakdanjosti.*

4. Lepota življenja v Nazaretu

Jezusova družina se je po nasilju v Betlehemu in begunstvu v Egiptu vrnila v Nazaret. To je bil lep, preprost in svet čas Jezusove mladosti. Živeli in delali so ob skromnih sredstvih, veliko skrbi je bilo namenjenih vzgoji otroka, medsebojnim odnosom in rasti v veri. Skozi vse pa je sijala Božja prisotnost in dajala moč za reševanje težav ter nove korake. Marija je skrbela za dom, se posvečala vzgoji in ob tem veliko premišljevala. Skupaj z Jožefom je gledala in poslušala, kako je Bog deloval v življenju tega otroka. Materinska skrb je bila odgovorna, ljubeča in spoštljiva. Jezus je tako rasel v veri in človeškosti.

Marija je vzgajala z zgledom in s pogovorom. Vzgoja je potekala v zaupanju v Boga in v odprtem odnosu do ljudi. Sad njene vzgoje je bila harmonična Jezusova oseba. Po drugi strani pa se je tudi sama vedno bolj upodabljala po njemu in Kraljestvu, ki ga je prinašal. Odkrivala je lepoto njegovega odnosa z Očetom. Ta lepota se je po molitvi in dejanjih prelivala v medsebojne odnose v družini, čeprav ni šlo brez preizkušenj. Dogodek, ko je dvanajstletni Jezus ostal v Jeruzalemu in sta ga starša dolgo iskala, kaže, da je bil v vzgoji močno poudarjen pomen osebe in njene svobode. Obenem pa je izpostavljena tudi pokorščina, ki je izhajala iz

pokorščine Bogu. Marija je učila Jezusa pogumne ljubezni v odpuščanju, usmiljenju in potrpljenju, kar se je odražalo v njegovem javnem delovanju.

Na tej poti se je Marijina materinska lepota vedno bolj umikala v ozadje in prehajala v trezno lepoto učenke, ki je živela evangelij, ki ga je oznanjal Jezus. Vedno bolj se je pustila oblikovati in prežeti od Božje besede kot Izrael, ki je bil najlepši, ko je poslušal in uresničil postavo. Marijino poslušanje je bilo še globlje in celovitejše, ker je bila brez greha in povsem prosojna. Poglobila se je v Jezusov notranji odnos z Očetom in se odpirala dogajanju odrešenja, ki ga je on pripravljal.

Lepota učenke je v tem, da se je pustila nagovoriti od dveh učiteljev, od Jezusa, ki je pričeval za prihod Božjega kraljestva in od Svetega Duha, ki je notranji učitelj v srcih ljudi za Jezusa. V tem se je polno uresničila. Njena svetost je bila jasna in dostojanstvena, ljubka in usmiljena. Ni se prepuščala praznim govoricam, ni se hvalila s svojo izvoljenostjo. Vsa je žarela v ponižni službi Jezusu in njegovemu poslanstvu. Z lepoto učenke tudi nas nagovarja in vabi, da bi hodili za Jezusom in izpolnili Božji predlog za naše življenje. Marija nam bo pomagala pri rasti harmonične osebnosti in navdušenja za nove korake, h katerim smo poklicani.

Sveta Marija, žena vsakdanjosti,

morda lahko samo ti razumeš naše življenje

ki je kljub ponavljanju prežeto z mnogimi lepotami

Tudi ti si bila lepa v tvojem preprostem življenju,

ko so se vanj spuščali žarki Božje milosti

in ga razsvetljevali s svojo milino.

Sveta Marija, žena vsakdanjosti,

*pomagaj nam sprejeti to, kar prejemamo v življenju,
polno majhnih stvari in odnosov,
da bo med opravili in potrpežljivostjo
zasijala tiha zarja spodbudne lepote.*

Sveta Marija, žena vsakdanjosti,

*osvobodi nas želje po izrednih dogodkih,
da bomo sprejeli to, kar smo in imamo,
da bodo naši trenutki napolnjeni z veseljem in trdnostjo,
ko se bosta v njih srečala zemlja in nebo,
tako, kot se je v tebi naselila Božja navzočnost
po Jezusu in njegovem odrešenjskem daru.*

5. Lepota Marije romarice v Jeruzalem

Človeško življenje je potovanje. Potujemo tudi, če smo na mestu. Potovanje so odnosi, je vera in so napori, v katerih potujemo tja, kjer se spreminja svet. Vsa človeška romanja se usmerjajo v Jeruzalem, na Golgoto, pod križ, kjer se razvezujejo zapleteni vozli greha, verige zla ter vsa nemoč, ki je povezana z našo človeško krhkostjo. Križ spreminja. Brez križa ni izhoda in življenja.

Lepota romanja je v tem, da je hoja povezana z razmišljanjem, ko hodimo in prav tako ko stojimo. Marija ni hodila z Jezusom, ko je šel okrog in oznanjal. Spremljala ga je duhovno. V svoji veri in materinski ljubezni je čutila njegove uspehe, ga podpirala in trepetala, ko je doživljal nasprotovanja. V tem dejavnem premišljevanju in molitvi je spoznala, da je prišel čas Jezusove ure in da se mora tudi sama podati v Jeruzalem, da bo blizu njegovi bolečini. Pred sabo je imela Jezusovo iskrenost in podarjanje ter levje žrelo farizejev in duhovniške aristokracije, ki bo hlastnilo po njem. Njuni poti sta se srečali na križevem potu in pod križem. Marija ni mogla ničesar spremeniti, ni se mogla upreti hudobiji in laži, ki je bruhala iz ljudi. Bila je mati upornika in krivoverca. Pod križem je tiho stala, trpela in se podarila kot lepa Jagnjica ob Božjem daritvenem Jagnjetu. Tako, kot ga je nekoč v telesu

nesla k sorodnici Elizabeti, ga je sedaj nosila v svojem srcu in trpela skupaj z njim. Marija je lepa, ker veruje in ljubi kljub hudobiji, ki ji bo vzela sina.

Stati pod križem ne predstavlja samo drže, ampak pomeni živi odnos. Pomembno je, da se je odpravila na pot in šla za Jezusom v njegovo veliko noč. Stati na mestu in obenem dolgo romanje duše v spremljanju Jezusa razkrivata način in pot krščanske kontemplacije. Z Marijo gledamo na križ, v Božjo žrtev, ki smo jo mi križali in je postala razodetje Božje slave.

Romanje na Kalvarijo pa se je že pred tem dogajalo v Marijini notranjosti, ko je premišljevala napoved starčka Simeona o meču bolečin, ki bo presunil njeno dušo (Lk 2, 35). Čutila je nasprotovanja, ki jih je bil deležen že kot novorojeni otrok in tudi kasneje v življenju. Nazarečani so se v shodnici spravili nanj in ga hoteli pahniti v prepad. Ob Lazarjevi obuditvi so duhovni in politični voditelji sklenili, da ga je treba umoriti (Jn 11,53). Marija je romala po teh postajah in tudi sama doživela kakšno trdo besedo, vendar jo je sprejela dobrohotno kot stopinjo na rasti v njeni veri in prosojnem odnosu. Vse to je gradilo njeno pot, da je mogla skupaj s sinom postaviti na križ vsa svoja pričakovanja, čutenja in varnost. Vse je podarila, da je postalo dar za rojstvo Cerkve. V lepoti njenega romanja vere moremo tudi mi poživiti hojo za Jezusom v vseh okoliščinah življenja, zlasti z vidika cilja, ki nas čaka in mu gremo neizogibno naproti.

***Sveta Marija, žena prvega koraka,
služabnica ljubezni, ki prehiteva,
hitro vstani in se podaj na pot,***

da ne bo prepozno.
Ne oziraj se na naše obotavljanje.
Stopi naprej, podpiraj naše pobude in odločitve.
Ko nas bo ujela nemoč navad in greha in navad
ne čakaj, da se bomo skesali.
Pridi pred našim klicem in nam pomagaj.
Če nas ne boš ti prva spodbudila,
se bomo težko premaknili.
Ob tebi pa bomo zahrepeneli po Bogu.

Sveta Marija, žena prvega koraka,
mnogim ljudem si pomagala,
da so se premaknili iz svoje bede
in se soočili s svojimi križi.
Bila si budna, ko je Jezus spreminjal najhujšo hudobijo,
pomagala si prestrašenim apostolom,
da so se po noči izdaje in predsodkov
odprli daru njegove usmiljene ljubezni.
Daj nam, te prosimo, da bi vedno znova naredili korak,
v odpuščanju, kesanju, usmiljenju in novem začetku.
Tako nas boš tudi sprejela pri nebeških vratih kot tiste,
ki smo Božje usmiljenje prelili v nova vstajanja.
Bog bo z veseljem potrdil pot, ki si jo odločila.

6. Marija ob lepoti križa

Marija je stala pod križem in pozorno spremljala dogajanje na njem. Ničesar ni mogla narediti ali spremeniti, to je bila Sinova in Materina ura, v kateri Bog spreminja svet. Zato je morala v njej vztrajati s svojo ljubečo bližino, zvestobo in darovanjem.

V tej drži je odkrivala novo stvarnost lepote, lepoto križa. Spoznala je, kar ji je že napovedal starček Simeon, da je lepota materinstva in vere povezana tudi z robotostjo in bolečino križa, ki pa je ne bo uničil, ampak močno zasenčil. Brez te resničnosti bi bila lepota nekaj zunanjega, praznega, kič, predvsem pa neživljenjska. V srečanju s svojim nasprotjem je sicer zakrit sijaj lepote, vendar ostane njen navdih, ker se hrani z ljubeznijo, ki preseže grdost zla.

Križ postane prestol nove, odrešene lepote. Bulgakov pravi, da križ ni lep, lahko pa ga objamemo. Hudobija, trpljenje in smrt morejo umoriti življenje, ne pa lepote, ker je povezana z ljubeznijo. Po so-trpljenju s Trpečim vstopamo v zatemnjeni duhovni sijaj na njegovem opljuvanem in iznakaženem obrazu. Jezus v svoji neskončni ljubezni spreminja temo v kraj odpuščanja, sprave in novega življenja. Ob ne-lepoti se tako prečisti lepota in dobi svojo nezlomljivo moč. O tem je razmišljal pisatelj Dostojevski, ki je v podobi princa Miškina pokazal, da bo rešila svet tista lepota, ki je šla preko križa.

Jezus trpi na križu greh in hudobijo vsega človeštva. Njegova bolečina je tako huda, da doživlja zapuščenost od Očeta. Čuti se sam v velikem veselju. To trpljenje sluti njegova Mati, ki ga spremlja, trpi in daruje. Samo njena velika vera more prepoznati lepoto v podarjenem trpljenju, le zaljubljena Nevesta more ljubiti in videti lepoto v takem Ženinu.

Tudi žalostna Marija ni izgubila svoje lepote, ampak jo je še okrepila in prekalila. Njena lepota je dobivala nov sijaj ob so-trpljenju s Križanim. Ob njegovem odpuščanju se je odprlo tudi Marijino materinsko srce, da je pogumno odpustila vsem, ki so križali njenega Sina. Materinska ljubezen je že po svoji naravi odprta k odpuščanju, vendar dobiva z Marijinim navdihom novo moč in spodbudo za polno odpuščanje. Marija pomaga Cerkvi odkrivati lepoto Božjega usmiljenja.

Marijina vera in ljubezen sta močnejši od smrti in hudobije. Zato skozi vse čase podarja svojega Sina in kliče odpuščanje nad človeštvo. Lepoti Kristusovega odpuščanja na križu se pridružuje lepota odpuščanja Žalostne Matere pod križem in se zliva v tihi praznik nezlomljivega življenja. Marija je vedno tam, kjer se deli lepota velikonočne žrtve. V njen dar stopa množica ljudi, ki jim je bilo odpuščeno in tudi oni odpuščajo. Tu je Peter in drugi apostoli, ki so se v strahu razbežali in so se po daru odpuščanja vrnili kot novi ljudje.

Sveta Marija, žena pod križem,

ti dobro poznaš trpljenje, zlasti tisto najhujše,

pomagaj nam, da bomo spoznali in sprejeli,

da bolečina ni zadnja postaja človeka.

Je samo obvezno preddverje,

*v katerem moramo odložiti nepotrebno prtljago,
da bomo kot novi ljudje stopili v nebeško življenje.
Nočemo prositi za narkozo, da ga ne bi čutili,
ampak da nas bo v vsem prečistilo
in bomo s to žrtvijo pomagali še drugim.*

Sveta Marija, žena pod križem,
*bodi tudi ob našem umiranju,
tako kot si stala ob križu svojega sina.
Prosimo te, da s svojo tiho nežnostjo
lajšaš vse bolečine našega trpljenja
in nam vliješ poguma, da se bo naša volja
povsem izročila Očetovemu načrtu.
Okrepi nas, da bomo stopali pod križe drugih ljudi
in bo še tako tragični križ zacvetel kot pomladno drevo.*

Sveta Marija, žena pod križem,
*ki znaš trpeti brez razlogov in spremljati trpljenja ljudi,
pomagaj nam sprejeti mnoge trenutke veselja in praznovanja,
da bomo mogli ostati zvesti
in se ne zlomiti v srečanju z umiranjem.
Daj nam razumeti, da smo poklicani k veselju in upanju,
poživi naš pogum, da bomo ljubili
in s tem približali naše križe Jezusovemu križu,
kjer se tema spreminja v svetlobo, ki ne bo zašla.*

7. Velikonočna lepota radostne Marije

Veselje je gotovo znamenje lepote, kot je žalost povezana s temino, izgubo in slabim. Resnično veselje se pojavi po dolgi poti napora, odrekanja in zvestobe. Marija je vesela, ker je njen sin vstal od mrtvih in premagal temo smrti. Njegova zvesta ljubezen je slavila zmago, zato ga je Oče obudil v novo, poveličano življenje.

Nobeno od evangelijskih poročil izrecno ne govori o tem, kakšna je bila lepota vstalega Kristusa. Vsekakor je bila podobna njegovemu zemeljskemu izrazu in vendar drugačna. Morda nam pri tem lahko pomaga izkušnja njegove spremenitve na gori. Tam se je njegov obraz zasvetil v čudoviti svetlobi in njegova oblačila so bila tako bela, kot ne zna beliti noben belilec na svetu (Mt 17,2). Bilo je razodetje Jezusovega Božjega in človeškega življenja ter lepote ljubezni, ki se podarja tudi za ceno življenja, če je potrebno.

Lepota poraja veselje. Učenci so bili veseli ob Jezusovem spremenjenju. Mariji je rekel angel, naj se veseli, ker bo postala Mati Božjega Sina. Marija in Elizabeta sta se skupaj veselili velikih Božjih del, ki sta jih bili deležni in bodo imela velik pomen v zgodovini sveta. Poleg lepote rojstva in življenja obstaja tudi lepota ponovnega življenja. Pri prvem rojstvu se je

Jezus rodil v pastirskem hlevu iz Marijinega telesa, pri drugem rojstvu pa ga je Oče obudil iz temnega groba. Marija je bila pri prvem rojstvu prisotna kot mati, pri drugem rojstvu pa je bila najbolj zvesta vernica. Nekateri mistiki govorijo, da je Marija izprosila njegovo predčasno vstajenje. Obstajajo izročila, ki pravijo, da se je Jezus najprej prikazal njegovi materi in šele potem drugim.

Duhovni pisatelji in umetniki so pozorni na povoje, s katerimi je Marija povila novorojenca v betlehemske hlevu. Povoji so znamenje krhkosti in šibkosti, kažejo na umrljivost in bolečino. Kažejo vso resnost človeškega življenja, ki je zaupano zlasti staršem, da ga zavarujejo v najbolj nežnih letih. S tega vidika so to lepi povoji, znamenja Marijine materinske ljubezni, s katero je skupaj z Jožefom poskrbela za Jezusa. Božični povoji dobijo svoj polni pomen v velikonočnih povojih, ki so le tri dni ovijali mrtvo Jezusovo truplo. Tudi ti sijejo od ljubeče skrbi Jožefa iz Arimateje, ki je poskrbel za dostojanstven pogreb. Še bolj pa v njih odseva sijaj obuditve od mrtvih, svetloba, ki je stopila v globino groba in poklicala Umrlega k življenju.

Obstaja tudi lepota praznega groba, ki jo kažejo povoji brez Jezusovega telesa. Ti govorijo o tem, da je svetloba stopila v vse prostore zemlje in veselja. Nikjer se ni več mogoče skriti pred zmagujočo ljubeznijo velike noči. Niti smrt, greh in zlo, ne morejo zaustaviti sijoče novosti Vstalega. To veselje se je začelo razlegati med učenci, ko se jim je prikazal Jezus. Zlasti pa je odmevalo v radostni Mariji, ki je doživela zmago in potrditev svoje zveste vere ter ljubezni. Marija nas s svojo velikonočno lepoto vabi k vedno novim zmagam vere in ljubezni, ki jih ne more zaustaviti še tako hudo nasprotovanje zla in bolečine.

Zmagujoča lepota sije v življenju in delovanju Cerkve. Vabi nas, da se ji odpremo in zaživimo z novim rojstvom v vseh okoliščinah življenja.

Sveta Marija, žena tretjega dneva,

*zbudi nas iz spanja kamnitega groba,
in nas po hladni noči povedi v dogodek vstajenja.*

*Ne čakaj danitve v zori jutra,
ko bodo žene prišle z dišavami.*

*Pridi prva z lepoto Vstalega
in z dišavami njegovega neminljivega življenja.*

*Te žene bodo videle Zmagovalca,
niso pa občutile poraza nasprotnika,
da je bila smrt zares umorjena.*

Sveta Marija, žena tretjega dneva,

*daj nam gotovost, da smrt ni več zadnja moč,
da ne bodo prevladale krivice nad pravico in redom,
da je mogoče odpraviti vojne, lakoto in drogo,
da se bodo posušile solze tolikih žrtev nasilja in bolečin
in bo nad njimi zasijalo sonce trajne rešitve.*

Sveta Marija, žena tretjega dneva,

*odvrzi iz naših obrazov prtiče razočaranja
in za vedno zvij poveže nasilnih grehov.
Spodbudi nas k upanju in izhodu iz težav,
da se bomo veselili vina življenja in opresnikov solidarnosti,
poživljaj budnost, da ne bi pomočili grižljaja v omako izdaje,
osvobodi nas zvijačnih poljubov.*

*Naj zasije iskrenost vstajenja v naših mislih in telesu,
da bomo uresničili naš osvobodilni izhod.
Naj vse naše življenje diha v tretjem dnevu,
ki se bo nekoč prelil v njegovo večno trajanje.*

8. Binkoštna lepota molivke v Cerкви

Po dogodkih na Kalvariji je Marija navzoča v dvorani zadnje večerje. Skupaj z apostoli in ženami moli za prihod Svetega Duha, ki je duh življenja in lepote. Marija je v tem središču prve Cerkve kot Jezusova Mati. Kakor je bila pri oznanjenju prežeta s prosojnostjo in lepoto Svetega Duha, da je mogla sprejeti Božjega Sina, tako sedaj moli, da bi Duh poveličanega Sina prišel na Cerkev in v njej spodbudil razcvet. Sveti Duh nam pomaga, da se odpremo Božji ljubezni in se vključimo v načrt odrešenja. To je prosojnost za naše poslanstvo. Sveti Duh nas osvobaja greha in odpira za notranjo prosojnost, da v sinovskem odnosu z Očetom stopamo k svojemu polnemu uresničenju. Sveti Duh nas tudi povezuje, da smo skupaj na poti in skupaj odprti za novo darovanje.

Marija je v binkoštnem dogodku predstavljena kot Nevesta, ki je ljubljena in stopa v igro ljubezni, simpatije in lepote. Kot Nevesta je Marija ljubljena od Boga in Kristusa. V tej moči je mogla stopiti na pot vere in se odločiti za Božje materinstvo. Njeno materinsko podarjanje se je pod križem razširilo na ves svet, postala je duhovna mati Cerkve. V binkoštni dvorani pa je postala še bolj dar za Ženina, Kristusa, ko je v ta dar vključila skupnost prvih kristjanov. Z vsem navdušenjem in odprtostjo žena Marija že v naprej živi lepoto večne Božje ljubezni, ko se ji podarja v času.

Ta Marijina vloga je lepo prikazana z ikono vnebohoda, kjer je Marija v središču Cerkve. Stoji z razprostrtimi rokami v molitveni drži, odmaknjena od ostalega prizora. Obdajata jo dva angela v belih oblačilih. Okrog nje so apostoli v gibanju, z dvignjenimi glavami in nogami, kar predstavlja Cerkev, ki gre v misijon. Marija stoji pod Jezusom na mestu, od koder je odšel v nebo. Tako ohranja živ spomin nanj in uteleša pričakovanje njegovega drugega prihoda.

Po binkoštih je Marijino življenje skrito v molitvi, ki je dejavni molk. Njeno srce in zaklad je bil Jezus. Tako kot sveti Pavel si želi čim prejšnjega srečanja z njim (Flp 1,23). Pri vsem tem je Marija vzor človeka in Cerkve, ki moli. Z molitvijo večamo in odpiramo Božjo slavo na zemlji in ji postajamo vedno bolj podobni. Molitev je lepa, ker je dejanje zaupanja in ljubezni, spreminja nas, da postanemo lepi, ker molimo.

Marija, ki je tesno povezana s Kristusom, predstavlja ženski, karizmatični vidik Cerkve in dopolnjuje moški vidik vodstva in misijona v Cerkv. Kot jo je Jezus zaupal Janezu, je tudi ona v pomoč in podporo Janezovemu poslanstvu. Marija tako spremlja delo duhovnikov in nas vabi, da bi jo v življenju posnemali v ljubezni. Če bomo ljubili Jezusa in Marijo, bo skozi nas sijala lepota, ki bo spreminjala svet. Z lepo Marijo se bomo mogli boriti proti zmaju grdega, ki ga je Kristus že premagal.

Sveta Marija, žena zgornje sobe,

doživela si osebne binkošti pri oznanjenju,

ko te je Sveti Duh obdal z najvišjo mero ljubezni.

Stopila si v zgornjo sobo, da bi tudi za druge

izprosila dar, ki te je obogatil.

*Prav zato mora Cerkev, ki že ima Svetega Duha,
prinašati čudež binkošti v različne kraje in generacije.
Izprosi ji svežino njegove ljubezni in pravice,
da bo premaknila prestrašeni svet.
Ne dopusti ji, da bi pristala v vsakdanji ravnodušnosti
in se utapljala v svoji nemoči in nezanimanju,
naj zažari v lepoti Svetega Duha,
da bo gledala visoka obzorja Kristusa in njegove slave.*

Sveta Marija, žena zgornje sobe,
*pomagaj pastirjem Cerkve,
da bodo znali voditi ljudi v zgornjo sobo
in bodo izkušeni voditelji v duhovnem življenju
ter pričevalci vstajenja in nezlomljivega upanja.
Ko bodo presegali ozkost zakonov in navad,
bodo vodili k pristni želji po izhodu,
v katerem osvobaja Jezusova moč ljubezni.
Pomagaj jim, da bo njihovo delo prežeto z občutkom za ljudi,
naj sami stopajo globoko v to, kar obhajajo.
Vse nas dvigaj v zgornjo sobo,
da bomo pričakovali prihod Svetega Duha,
ki ga Jezus prinaša sodobnemu času.*

Sveta Marija, žena zgornje sobe,
*naj preišljujemo skrivnost tvojega življenja,
ko si hodila za Jezusom v spoštljivi skrivnosti
in mu ostala v žrtvi zvesta do konca.
V zgornji sobi nam kažeš lepote, ki so drugim zakrite,*

*tam je sijaj molitve in moč Svetega Duha,
je modrost, ki vztraja kljub nemoči in padcem.
Bodi naša Mati, da bomo pogumno živeli
lepo poslanstvo Cerkve,
ki se je rodila pod križem in v zgornji sobi.*

9. 'Vsa Lepa' postane poveljučana

Marija je v svojem zemeljskem življenju povezovala Božji dar in svojo dejavno zvestobo, tako sta Božja in človeška ljubezen zasvetili skozi topilnico preizkušenj, težav in zmag. Moč in sijaj te lepote je črpala iz Kristusove Božje in človeške prosojnosti in uresničenja. Zato je bilo tudi primerno, da jo je po smrti z vsem njenim človeškim bitjem Kristus poveljučal v nebesih. Staro izročilo pravi, da je Marija tri dni ležala v grobu in bila nato s telesom in dušo vzeta v nebo. Vnebovzetje ni izključilo nič, kar je bilo njenega. V slavo je vstopila kot ljubljena hčerka Očeta, kot Jezusova mati in učenka, kot nova žena, ki je do globin prežeta s Svetim Duhom. Njena popolna ljubezen je bila že na zemlji predokus poveljučanega življenja v nebesih. Življenje Cerkve se tako odvija v globokem odnosu med Marijo in Jezusom. Marija nas opozarja, da se vse začenja z Bogom in njegovo ljubeznijo. Po Božjem daru smo odrešeni in z njim moramo dejavno sodelovati, včasih tudi za ceno velikih naporov.

Marijino vnebovzetje zelo jasno kaže na realizem človeškega telesa. Zaradi popolne prežetosti z ljubeznijo, ki ni poznala sence greha, je bilo njeno telo zelo lepo in uresničeno. Ta lepota odseva v vsej svoji resničnosti tudi v duhovnem telesu, ki je prežeto z slavo troedinega Boga. Prav tako je

njeno poveljučano telo povezano z lepoto Jezusovega telesa, ki se je rodilo iz nje. Iz lepote njenih teles in duš prihaja moč za obnovitev in izpolnjenje vseh človeških teles in duš, pobuda, ki vzpodbuja najgloblje hrepenenje, saj smo za to ustvarjeni in odrešeni. Vse milosti, ki jih prejemo v Cerкви, omogočajo, da morejo tudi naša telesa in osebe vedno bolj svetiti v luči vstajenja in poveljučanja. Jezus je poveljučal Marijo tudi za nas, da bi šli po njeni poti in imeli že na zemlji predokus prihodnje slave, ki nas čaka.

Ob Jezusu se je Marija najbolj odprla za skrivnost ljubezni Svete Trojice. Oče jo po Sinu in Svetem Duhu postavlja za Kraljico nebes in zemlje. Sveti Duh deluje po njeni poveljučani človeškosti in nas vodi k sinovskemu odnosu z Očetom. Jezus z Marijo razširja svojo poveljučano človeškost, da jo more na najbolj otipljiv deliti z nami. Tako moremo potovati in se bližati k vstajenju in poveljučanju v nebesih, katerega prvenec je Kristus, takoj za njim pa njegova Mati. V njej in po njej se vsa Cerkev bliža življenju Boga in more gojiti svoje veliko upanje. Marija je nebeški Jeruzalem, kraj nebeške slave in novega človeškega rodu. V tem mestu živijo in ga obiskujejo le tisti, ki imajo izkušnjo lepote.

Sveta Marija, čudovita žena,

po tebi se želimo zahvaliti Bogu za veliko skrivnost lepote.

Posejal jo je sem in tja po zemlji,

da bi v njej začutili tihi klic po nebesih.

To je dar, ki nas navdaja z žarom veselja,

ker je vsak majhen trenutek, ki nas opogumi,

da pogledamo nad bežeči čas in rutino vsakdanjosti.

*Lepota sveti v solzah otroka, ko ga mama stisne k sebi,
v blagosti preprostih ljudi, ki želijo dobro,
v tresočem miru pričakovanja in tihi pripadnosti,
v majskem navdušenju in jesenskem umirjanju.*

Sveta Marija, čudovita žena,

*ki siješ kot sonce v pomladni rosi,
prosimo te, da nas spraviš z lepoto.*

*Ti veš, kako krhka je v naših navadah,
pogosto je ne gojimo s skrbjo in spoštovanjem,
da je ne varujemo kot dobro vino, ki dozoreva
skozi mesece in leta,*

*da ob njej ne poskočimo in se je veselimo z
otroškim navdušenjem,*

*Pomagaj nam odpraviti kompromise z lažno lepoto
in okrepiti hrepenenje, da bomo brez vsake sebičnosti
gledali vse stvari takšne, kot so.*

*Naj zasvetijo mnoge lepote in se zanje zahvaljujemo,
da nas bodo približale tebi, najlepši Materi.*

Sveta Marija, čudovita žena,

*pomagaj nam spoznati, da bo le tista lepota rešila svet,
ki je šla skozi križ in sije iz velikonočnega jutra,
Ko mnogi zapuščajo moč resnice in modrosti,
je prav sijaj lepote tisti prehod, ki vodi v pristnost srca,
kjer se srečamo s tvojim Sinom
in njegovo ljubeznijo, ki nikoli ne mine.*

Naj bosta njegova in tvoja lepota vodnici k novemu upanju,

*da smo na pravi poti, kot spodbuda za mnoge zmage
in vedno močnejši sijaj skupnosti Cerkve,
ki bo pritegnil človeštvo in se prelil v večno svetlobo.*

Pri pripravi teksta so mi pomagali nekateri avtorji: Michele Giulio Masciarelli, don Tonino Bello, Franco Manzi, Sabino Palumbieri, p. Raniero Cantalamessa, Vladimir Solovjov, Sergej Bulgakov in drugi.

Kazalo

1. Lepota izvira	7
2. Lepota popolne privolitve	10
3. Lepota Mesijeve Matere	13
4. Lepota življenja v Nazaretu	17
5. Lepota Marije romarice v Jeruzalem	20
6. Marija ob lepoti križa	23
7. Velikonočna lepota radostne Marije	26
8. Binkoštna lepota molivke v Cerkvi	30
9. 'Vsa Lepa' postane poveljučana	34

Primož Krečič

LEPA, KER LJUBI

Premišljevanja za devetdnevnicu pred Brezmadežno

Ljubljana 2012

Izdala in založila: **Marijina kongregacija slovenskih bogoslovcev in duhovnikov**

Lektoriral: **Boštjan Prevc**

Oblikovanje in tisk: ŠPES, grafični studio, Novo mesto

Naklada 1150 izvodov

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-532.2-312.74

KREČIČ, Primož

Lepa, ker ljubi : premišljevanja za devetdnevnicu pred
Brezmadežno / Primož Krečič. - Ljubljana : Marijina kongreg-
acija slovenskih bogoslovcev in duhovnikov, 2012

ISBN 978-961-6514-06-4

264258048

